

nalbanken, og det er saare menneskeligt og naturligt, at Nationalbanken helst ønskede at lægge saa meget som muligt af dette tunge Ansvar over paa Lovgivningsmagten; at faa det indenfor rimelige Grænser og med valutamæssig Statsstøtte lagt paa Nationalbanken var den Gang umuligt af forskellige Grunde.

Jeg skal nu vende mig, og gøre det saa kort som paa nogen Maade muligt, til de positive Ting, som foreligger. Man har baade fra den højtærede Statsminister og den højtærede Finansministers Side undret sig over, at der kunde være Spørgsmaal om at erstatte den foreslaaede Bankkredit med Statsgaranti med en af Staten aabnet Kredit. Jeg har ikke ført Ordet for noget Laan, men for en Statskredit, som stilledes til Nationalbankens Raadighed paa visse Betingelser. Det er ikke for mig noget Principspørgsmaal; jeg tænker mig, at vi paa dette Omraade forholdsvis let vilde kunne forhandle os til Rette. Det har forekommet mig at være en mærkelig Sammenblanding, som fandt Sted gennem dette Lovforslag. Det er en Kredit, Nationalbanken skal aabne med Statsgaranti, og hvor Staten saa skal være den, som tilbagebetaler Kreditten, er ansvarlig for dens Afvikling i det hele. De Udtryk, som er brugt, er følgende: „De Midler, som muligt maatte udkræves til Opfyldelse af Statens Forpligtelse til at udløse Banken af dens eventuelle Hæftelse for Kreditten, er Finansministeren bemyndiget til om fornødent til den Tid at tilvejebringe ved Optagelse af Statslaan. Dersom der ved Kredittens Benyttelse maatte opstaa Tab, vil dette indenfor den i § 3 fastsatte Grænse være at dække af Nationalbanken, medens Finansministeren er bemyndiget til overfor Nationalbanken at forpligte Staten til at dække ethvert muligt herudover gaaende Tab ved Kreditten“. Naar Staten gaar saa vidt, og naar der ikke paalægges Nationalbanken nogen bestemt Andel i Tabet, saaledes som det skete ved Kursegaliseringsskatten, saa opstaar den Tanke meget let, om det ikke var hensigtsmæssigere at gøre det hele til en Statskredit, der paa bestemte Vilkaar stilles til Nationalbankens Disposition. Det, der er det afgørende i saa Henseende, er imidlertid, om det kan lykkes paa denne Maade at opnaa gunstigere Vilkaar. Den højtærede Statsminister mener at have Sikkerhed for, at der kan opnaas lige saa gunstige Vilkaar ved en Bankkredit under Statens Garanti — men det er jo Ting, der kan undersøges i Udvalget.

Hvad Finansraadet angaar, syntes den højtærede Statsminister at være forbavset over, at man kunde have saa mange Indvendinger mod det. Han sagde, at det var jo dog umuligt at modsætte sig det. Hvis man ikke vilde skabe unødigt Uro og fremme Spekulation etc., maatte man skabe et Organ med Handlekraft og give det de Beføjelser, som her er foreslaaet. Ja, det er vist altid noget, som fra enevoldssindede Myndigheders Side er blevet gjort gældende, at kun ved at lægge saa megen Magt som muligt i deres Haand undgaar man Uro, og at kun derved skaber man Handlekraft, derved hindrer man, at uheldige Følger indtræffer. Men jeg holder nu paa den gammeldags Mening, at Lovgivningsmagten her i Landet skal hvile hos Regeringen og Rigsdagen og ikke hos Regeringen og et Organ udenfor Rigsdagen, det være saa sammensat, hvordan man vil. Det er det principielle, der staar den højtærede Statsminister og mig imellem i denne Sag. Vi vil overhovedet ikke have et saadant Organ skudt ind, som, om end paa begrænset Tid, delvis skal træde i Stedet for Lovgivningsmagten. Og nu siger den højtærede Statsminister, at jeg behøver vist ikke at være saa bange for, at dette Raad vil fremkalde store Omvæltninger i vore økonomiske Forhold, for det er sammensat af saa rolige, besindige og konservative Folk o. s. v. Jeg skal slet ikke komme ind paa Sammensætningen af dette Raad — naar jeg ikke vil vide af det, saaledes som det er foreslaaet og med de Funktioner, der er foreslaaet, det skal have, finder jeg ingen Grund til at diskutere dets Sammensætning, som jeg i øvrigt finder højst angribelig, men jeg vil ikke have et Raad med den Myndighed, selv med hvilken som helst Sammensætning —, men jeg skal dog gøre Ministeren opmærksom paa, at Erhvervslivets Repræsentanter ingenlunde er upaavirkelige af Panikstemninger, meget langt fra. Panikforanstaltninger, som Importregulering, midlertidige Toldforanstaltninger, Rationeringer og den Slags Ting, det er Tanker, som kommer op i Folk, naar de bliver grebet af Panik. Jeg har oplevet det mærkeligste i saa Henseende, og noget af det mærkeligste var, da Grosserer-Societetets Komité henvendte sig til mig med Forslag om en meget voldsom Rationering, fuldkommen i Lighed med, hvad der skete under Krigen paa forskellige Omraader. Jeg kunde ikke betragte dette som andet end Udslag af den ganske vist meget stærke Valutapanik, der raadede i det Øjeblik.